

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ**

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗΣ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ

Κ.Ε.Δ.Ε.
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΔΗΜΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΑΡ. ΠΡΩΤ.: 777_2024
ΗΜΕΡ.: 23/2/2024

Παροχή διευκρινίσεων για τις μεταδημοτεύσεις λόγω υποψηφιότητας στις εκλογές της 8ης Οκτωβρίου 2023

Αριθμός Εγκυκλίου: 198
Α.Π.: 17088/22.02.2024
ΑΔΑ: ΨΒ9Ω46ΜΤΛ6-ΒΑΒ

Η ιδιότητα του δημότη σε έναν δήμο αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση εκλογιμότητας στον δήμο αυτόν. Προκειμένου να ενισχυθεί η δημοκρατική συμμετοχή, η κείμενη νομοθεσία, πέραν όσων προβλέπονται στις πάγιες διατάξεις¹ που διέπουν τη διαδικασία μεταδημότευσης, δίνει το δικαίωμα σε όσους επιθυμούν να θέσουν υποψηφιότητα για κάποιο αυτοδιοικητικό αξίωμα σε άλλον δήμο από αυτόν στον οποίο είναι εγγεγραμμένοι, να μεταδημοτεύσουν εντός συγκεκριμένης χρονικής προθεσμίας κατά παρέκκλιση² των πάγιων διατάξεων.

Για την άσκηση του δικαιώματος μεταδημότευσης λόγω υποψηφιότητας στις πρόσφατες αυτοδιοικητικές εκλογές της 8^{ης} Οκτωβρίου 2023, το Υπουργείο Εσωτερικών παρείχε οδηγίες με την αρ. 849/65437/03.08.2023 εγκύκλιό του ([ΑΔΑ: 6Ξ4Λ46ΜΤΛ6-ΖΟ3](#), Κεφ. Α 2.5Β. Μεταδημότευση λόγω υποψηφιότητας).

Σε συνέχεια ερωτημάτων, τα οποία τίθενται στο Υπουργείο Εσωτερικών αναφορικά με τις μεταδημοτεύσεις που έλαβαν χώρα στο ανωτέρω πλαίσιο, κρίνεται σκόπιμο να διευκρινιστούν περαιτέρω τα εξής:

Εάν πολίτης που πραγματοποίησε μεταδημότευση σε έναν δήμο προκειμένου να εκλεγεί σε οποιοδήποτε αιρετό αξίωμα του δήμου αυτού (δήμαρχος, δημοτικός σύμβουλος, σύμβουλος ή πρόεδρος δημοτικής κοινότητας), **δεν ανακηρύχθηκε υποψήφιος** βάσει των διατάξεων του άρθρου 17 του ν. 4804/2021 ([Α' 90](#)), χάνει τη δημοτικότητά του δήμου στον οποίο μεταδημότευσε και ανακτά την προηγούμενη δημοτικότητά του. **Η απόφαση μεταδημότευσης παύει να ισχύει**, στην περίπτωση αυτή, **μετά την παρέλευση τριών (3) μηνών** από την ανακήρυξη των συνδυασμών και των υποψηφίων, εν προκειμένω παύει να ισχύει από την 11η Δεκεμβρίου 2023. Η απώλεια της δημοτικότητας επέρχεται αυτοδίκαια και ως εκ τούτου η σχετική απόφαση έχει διαπιστωτικό χαρακτήρα.

Αντιθέτως, εάν πολίτης που πραγματοποίησε μεταδημότευση σε έναν δήμο προκειμένου να εκλεγεί σε οποιοδήποτε αιρετό αξίωμα του δήμου αυτού **ανακηρύχθηκε υποψήφιος**, βάσει του άρθρου 17 του ν. 4804/2021, **παραμένει δημότης του δήμου αυτού** ανεξάρτητα από τον εάν εξελέγη ή όχι. Στην περίπτωση αυτή, μπορεί στη συνέχεια, εφόσον συντρέχουν οι απαραίτητες προϋποθέσεις, να ασκήσει εκ νέου το δικαίωμα του

¹ Άρθρο 15, παρ. 7 και 8 του ν. 3463/2006 ([Α' 114](#)) και πδ 497/1991 ([Α' 180](#)).

² Άρθρο 8, παρ. 4 του ν. 4804/2021 (Α' 90), σε συνδυασμό με το άρθρο 16 του ν. 3463/2006.

για μεταδημότευση. Ειδικότερα, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία δίνεται το δικαίωμα μεταδημότευσης στις ακόλουθες περιπτώσεις:

1. για απόκτηση της δημοτικότητας του άλλου συζύγου ή του συμβιούντος / συμβιούσας (ισχύει μόνο για τα Σύμφωνα Συμβίωσης που διέπονται από τις διατάξεις του ν.4356/2015 ([Α' 181](#))),
2. για απόκτηση της δημοτικότητας που ο αιτών ή η αιτούσα είχε πριν τον γάμο ή πριν τη σύναψη συμφώνου συμβίωσης, λόγω λύσεως του γάμου ή του συμφώνου συμβίωσης,
3. για απόκτηση από ενήλικο της αρχικής δημοτικότητας που είχε ο ίδιος ή οι γονείς του (η δυνατότητα αυτή παρέχεται για μια μόνο φορά),
4. λόγω διετούς, τουλάχιστον, μόνιμης κατοικίας στον δήμο όπου κάποιος επιθυμεί να γίνει δημότης.

Το δικαίωμα της μεταδημότευσης για τους ανωτέρω λόγους, εκτός της περίπτωσης 3, μπορεί να ασκηθεί, χωρίς αριθμητικό ή/και χρονικό περιορισμό, εφ' όσον συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις. Για τη διενέργεια της μεταδημότευσης απαιτείται αίτηση του ενδιαφερόμενου στον δήμο όπου επιθυμεί να μεταδημοτεύσει. Για τις τρεις πρώτες περιπτώσεις τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, δηλαδή οι αντίστοιχες ληξιαρχικές πράξεις και τα πιστοποιητικά δημοτολογίου, αναζητούνται αυτεπάγγελτα από τον αρμόδιο υπάλληλο του δημοτολογίου καθώς προκύπτουν από το πληροφοριακό σύστημα «Μητρώο Πολιτών».

3

Για τη μεταδημότευση λόγω διετούς μόνιμης κατοικίας, κρίνεται σκόπιμο να διευκρινιστούν περαιτέρω τα εξής:

Η διετία της μόνιμης κατοικίας αποδεικνύεται με βεβαίωση του δημάρχου που εκδίδεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 279 του ν. 3463/2006, περί βεβαίωσης μόνιμης κατοικίας. Σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην προαναφερθείσα διάταξη, η βεβαίωση μόνιμης κατοικίας χορηγείται από τους δήμους, εφόσον προκύπτει πραγματική εγκατάσταση, η οποία αποδεικνύεται από τον ενδιαφερόμενο καταρχήν με την προσκόμιση αντιγράφου της δήλωσης φορολογίας εισοδήματος (έντυπο Ε1) των δύο τελευταίων ετών. Κατ' εξαίρεση, αν η ιδιότητα του μόνιμου κατοίκου δεν μπορεί να αποδειχθεί αιτιολογημένα βάσει του ανωτέρω δικαιολογητικού, αποδεικνύεται από τον ενδιαφερόμενο με κάθε άλλο πρόσφορο αποδεικτικό

μέσο. Επισημαίνεται ότι η διετής διαμονή πρέπει να αποδεικνύεται ως την ημερομηνία αίτησης του ενδιαφερόμενου πολίτη³.

Επομένως, **στην περίπτωση που υποψήφιος μεταδημότευσε εν όψει των αυτοδιοικητικών εκλογών της 8^{ης} Οκτωβρίου 2023 σε ένα δήμο, κάνοντας χρήση των διατάξεων που διέπουν τη μεταδημότευση λόγω υποψηφιότητας και όχι λόγω διετούς διαμονής στον δήμο αυτόν, μπορεί στη συνέχεια να μεταδημοτεύσει, μετά από αίτησή του, στον δήμο όπου έχει τη μόνιμη κατοικία του τα δύο τελευταία έτη, σύμφωνα με τα ανωτέρω.** Για παράδειγμα, μόνιμος κάτοικος και εγγεγραμμένος στο δημοτολόγιο του Δήμου Αλεξανδρούπολης Περιφερειακής Ενότητας Έβρου, ο οποίος μεταδημότευσε στον Δήμο Σουφλίου της ίδιας Περιφερειακής Ενότητας για να θέσει υποψηφιότητα σε κάποιο από τα αξιώματα του δήμου αυτού, δύναται να αιτηθεί να μεταδημοτεύσει εκ νέου στον Δήμο Αλεξανδρούπολης λόγω υπάρχουσας διετούς διαμονής, προσκομίζοντας τα αντίστοιχα αποδεικτικά⁴ χωρίς να περιμένει την πάροδο των δύο (2) ετών.

Αρμόδιος για να κρίνει την αίτηση και να αποφανθεί σχετικά είναι ο δήμαρχος (άρθρο 58, περ. η του ν. 3852/2010, [Α' 87](#)) ή τα εξουσιοδοτημένα από αυτόν όργανα (άρθρο 88 του ν.3463/2006). Σε περίπτωση άρνησης χορήγησης βεβαίωσης μόνιμης κατοικίας απαιτείται η παράθεση ειδικής αιτιολογίας. Κατά της απόφασης του δημάρχου με την οποία απορρίπτεται η αίτηση για χορήγηση βεβαίωσης μόνιμης κατοικίας, ο αιτών μπορεί να ασκήσει αίτηση θεραπείας ενώπιον του δήμου που εξέδωσε την πράξη με αντικείμενο την ανάκληση ή τροποποίησή της, ή ειδική διοικητική προσφυγή σύμφωνα με το άρθρο 227 του ν.3852/2010 ενώπιον του Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

Τέλος, σημειώνεται ότι η εξέταση των προϋποθέσεων της μεταδημότευσης εν γένει και η έκδοση σχετικής απόφασης είναι αποκλειστική αρμοδιότητα του Δημάρχου του δήμου εκείνου στον οποίο υποβάλλεται η αίτηση μεταδημότευσης. Όπως και στην περίπτωση άρνησης χορήγησης βεβαίωσης μόνιμης κατοικίας, η απόρριψη αίτησης μεταδημότευσης απαιτεί την παράθεση ειδικής αιτιολογίας ενώ κατά της απορριπτικής απόφασης του

³ Σύμφωνα, εξάλλου, με την αρ. [1331/2004](#) απόφαση ΣτΕ, η διετία της μόνιμης κατοικίας στον δήμο όπου ο ενδιαφερόμενος επιθυμεί να μεταδημοτεύσει δεν απαιτείται να είναι αδιάλειπτη.

⁴ Επισημαίνεται το ρυθμιστικό πλαίσιο της διάταξης του άρθρου 61, παρ. 6 του ν.3852/2010 και ότι στην περίπτωση που έχει εκλεγεί και αποκτήσει δημοτικότητα σε άλλον δήμο, πέραν του δήμου εκλογής, ο αιρετός εκπίπτει αυτοδίκαια από το αξίωμά του (άρθρο 10, παρ. 5 του ν. 4804/2021, όπως ισχύει).

δημάρχου χωρεί αίτηση θεραπείας στον οικείο δήμο και προσφυγή σύμφωνα με το άρθρο 227 του ν. 3852/2010.

Για περαιτέρω διευκρινίσεις ή πληροφορίες αναφορικά με τα διαλαμβανόμενα στην παρούσα εγκύκλιο, μπορείτε να απευθύνεστε στην ηλεκτρονική διεύθυνση info@ypes.gr, καθώς και στους παρακάτω υπαλλήλους:

A. Για θέματα που αφορούν την έκδοση βεβαίωσης μόνιμης κατοικίας, στους υπαλλήλους της Διεύθυνσης Οργάνωσης και Λειτουργίας Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Τμήμα Οργάνωσης Τ.Α. Α' Βαθμού:

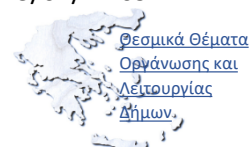
Όνομα	Τηλέφωνο
Γεωργακοπούλου Παρασκευή	213 136 4337
Αντωνίου Δημήτρης	213 136 4346
Γαλάνης Κώστας	213 136 4348
Διαμάντη Μαρία	213 136 4390
Ζαγορίτης Λάζαρος	213 136 4309
Νάσαινα Δέσποινα	213 136 4378
Ντάβα Ρένια	213 136 4027
Οικονομίδης Δημήτρης	213 136 4313

5

B. Για τα υπόλοιπα θέματα που αφορούν τις μεταδημοτεύσεις, στους υπαλλήλους της Διεύθυνσης Αστικής και Δημοτικής Κατάστασης, Τμήμα Αστικής και Δημοτικής Κατάστασης:

Όνομα	Τηλέφωνο
Ορφανίδου Θάλεια	213 136 1145
Γιακουμάκη Κατερίνα	213 136 1228
Γυφτοπούλου Αλεξάνδρα	213 136 1320
Κουντούρη Μαρίνα	213 136 1350
Μαγνησαλή Θεανώ	213 136 1118
Σακαλή Μαρία	213 136 1282

Διανομή μέσω 'ΙΡΙΔΑ' με UID: 65c0d559a53f662ab29d36ca στις 23/02/24 09:14

Την παρούσα εγκύκλιο μπορείτε να την αναζητήσετε και στο δικτυακό τόπο του Υπουργείου Εσωτερικών, <https://www.ypes.gr/apokentromeni-dioikisi-aytodioikisi/thesmika-themata-organosis-kai-leitourgias-dimon>.

Αθήνα, 22 Φεβρουαρίου 2024

Ο Αναπληρωτής Υπουργός

ΓΕΟΔΩΡΟΣ ΛΙΒΑΝΙΟΣ

Αποδέκτες

1. Αποκεντρωμένες Διοικήσεις της Χώρας
2. Δήμοι της Χώρας

Κοινοποίηση

1. Κ.Ε.Δ.Ε.
2. Ε.Ε.Τ.Α.Α.

Εσωτερική Διανομή

1. Γραφείο Υπουργού
2. Γραφείο Αναπληρωτή Υπουργού
3. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Αυτοδιοίκησης και Αποκέντρωσης
4. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Εσωτερικών και Οργάνωσης
5. Διευθύνσεις Υπουργείου Εσωτερικών